

**Пропозиції та зауваження
Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення до
проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про
адміністративні правопорушення щодо захисту послуг, що надаються із
застосуванням системи умовного доступу»**

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – «Національна рада») в цілому підтримує необхідність законодавчого визначення правових та організаційних засад ринку послуг, що надаються із застосуванням системи умовного доступу, а також встановлення відповідальності за порушення відповідних норм. Разом із тим, вважаємо, що положення проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту послуг, що надаються із застосуванням системи умовного доступу» (далі – «проект Закону № 5871»), який слід розглядати в сукупності з проектом Закону України «Про захист послуг, що надаються із застосуванням системи умовного доступу» (реєстр. № 5870) (далі – «проект Закону № 5870»), потребують суттєвого доопрацювання.

Проектом Закону № 5871 пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – «КУпАП») новою статтею 164²⁰, якою встановлюється відповідальність за користування незаконною системою умовного доступу в особистих інтересах.

У зв'язку з цим, відповідні зміни пропонується внести до статей 221 та 225 КУпАП, таким чином передбачивши, що справи за статтею 164²⁰ КУпАП підвідомчі районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судам, водночас наділивши уповноважених осіб Національної ради, її представників в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі правом складати протоколи про адміністративні правопорушення за відповідною статтею.

Крім того, у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону № 5870, який також стосується регулювання системи умовного доступу. З огляду на інформацію, розміщену в мережі інтернет (<https://brdo.com.ua/top/yevrointegratsiya-yak-ukrayina-maye-zapobigaty-tsyfrovomu-piratstvu/>), обидва законопроекти розроблялись BRDO (Better Regulation Delivery Office (Офіс ефективного регулювання) у співпраці з Міністерством економіки України, та початково положення проектів Законів були об'єднані одним законопроектом. Відповідно до Пояснювальної записки до проекту Закону № 5870: *«...з метою забезпечення притягнення до відповідальності фізичних осіб та громадян – суб'єктів господарської діяльності за користування незаконною системою умовного доступу, розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту послуг, що надаються з*

застосуванням системи умовного доступу...». Таким чином, проекти зазначених Законів слід розглядати системно.

Так, проектом Закону № 5870 Національну раду визначено як **«регуляторний орган»**, на який покладено функцію здійснення державного нагляду за додержанням вимог законодавства про захист умовного доступу.

З огляду на Пояснювальну записку до проекту Закону № 5870 послуги умовного доступу тісно переплітаються зі сферою електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а Законом України «Про електронні комунікації» встановлена відповідальність за порушення законодавства про електронні комунікації та радіочастотний спектр, зокрема, встановлено, що **«регуляторним органом»** застосовуються адміністративно-господарські санкції за порушення вимог цього Закону.

Відповідно до Закону України «Про електронні комунікації», **регуляторний орган** - постійно діючий **центральний орган виконавчої влади** із спеціальним статусом у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку України (Регулятор комунікаційних послуг, РКП).

Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» визначає Національну раду як конституційний, постійно діючий, колегіальний, наглядовий та регулюючий державний орган **в галузі телерадіомовлення**. Національна рада не належить до **системи органів виконавчої влади**, діяльність яких спрямовується, координується чи контролюється Кабінетом Міністрів України. Відповідно до частини четвертої статті 7 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» єдиним органом державного регулювання діяльності **у сфері телебачення і радіомовлення** незалежно від способу розповсюдження телерадіопрограм і передач є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

З огляду на зазначене, Національна рада є регулюючим державним органом у сфері телебачення і радіомовлення, визначена в Конституції України (ст.ст. 85, 106) саме як **«Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення»**, не може бути визначена **«регуляторним органом»** правовідносин, які стосуються сфери електронних комунікацій, тим більше, що Законом України «Про електронні комунікації» вже визначено окремий **«регуляторний орган»**.

Також, частиною другою статті 10 проекту Закону № 5870 передбачено, що державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства про захист умовного доступу суб'єктами господарювання здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», відповідно до статті 2 якого, дія цього Закону **не поширюється** на відносини, що виникають під час здійснення заходів державного нагляду (контролю) **в галузі телебачення і радіомовлення**.

Відповідно, не є законодавчо послідовним кроком покласти на **спеціальний незалежний регуляторний орган**, який здійснює заходи державного нагляду відповідно до **спеціального законодавства**, повноваження

здійснювати заходи державного нагляду в нетиповій для своєї специфіки сфері на загальних підставах.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» Національна рада у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про телебачення і радіомовлення», цим Законом, іншими законами України.

У Законі України «Про телебачення і радіомовлення» визначено чіткий перелік сфер законодавства, в яких Національна рада наділена повноваженнями щодо здійснення державного контролю, а саме такий перелік наведено в статті 72 (*Контроль та нагляд за дотриманням законодавства телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги*).

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

Телерадіоорганізація - зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа, яка на підставі виданої **Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ліцензії** на мовлення створює або комплектує та/чи пакетує телерадіопрограми і/або передачі та розповсюджує їх за допомогою технічних засобів мовлення.

Провайдер програмної послуги - суб'єкт господарювання, який на підставі **ліцензії**, виданої **Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення**, на договірних засадах надає абонентам можливість перегляду пакетів програм, використовуючи для передавання цих програм ресурси багатоканальних телемереж.

Таким чином очевидно, що Національна рада може здійснювати контроль та нагляд за дотриманням законодавства **виключно щодо своїх ліцензіатів**.

У той же час, проектом Закону № 5871 чітко визначено, що відповідальність за користування незаконною системою умовного доступу в особистих інтересах нестимуть **громадяни та громадяни – суб'єкти господарської діяльності**, щодо яких **Національна рада не має повноважень та механізмів здійснювати заходи державного нагляду**. Національна рада не має повноважень та механізмів навіть щодо виявлення таких порушників, що фактично унеможливує реалізацію положень проекту Закону № 5871.

Таким чином, положення проектів Законів №№ 5870-5871 потребують ґрунтовного доопрацювання насамперед у контексті визначення дієвого механізму притягнення порушників до відповідальності за користування незаконною системою умовного доступу в особистих інтересах, а також визначення **органу державної влади**, повноваження якого б дозволили ефективно здійснювати державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства про захист умовного доступу.

З огляду на вищезазначене, Національна рада вважає проект Закону № 5871 таким, що не відповідає принципам державного регулювання та не містить механізмів його практичної реалізації.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні

правопорушення щодо захисту послуг, що надаються із застосуванням системи умовного доступу» потребує доопрацювання.